

Advies betreffende de natuurtoets voor een windturbinepark te Dessel

Nummer:	INBO.A.2013.37
Datum advisering:	21 mei 2013
Auteur:	Joris Everaert
Contact:	Lon Lommaert (lon.lommaert@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-BEL-2013-31
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Provinciale Dienst Antwerpen T.a.v. Els Wouters Lange kievitstraat 111/113 bus 63 2018 Antwerpen els.wouters@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

AANLEIDING

Voor een gepland windpark (3 windturbines) te Dessel en Mol is een natuurtoets (Grontmij Belgium, 2013) opgemaakt die de mogelijke impact van de turbines op belangrijke natuurwaarden onderzoekt.

VRAAGSTELLING

Bevat de natuurtoets voldoende informatie om de effecten van het turbinepark te kunnen beoordelen en worden daaruit betrouwbare conclusies getrokken.

TOELICHTING

In onderstaande toelichting wordt de indeling en nummering van de natuurtoets overgenomen.

1. Wetgeving

2. Beschrijving van het project

In figuur 5 van de natuurtoets is de gewestplanbestemming van het studiegebied weergegeven. Het projectgebied (strook industriegebied) is omgeven door natuurgebied en ontginningsgebied met nabestemming natuur. Voor dit laatste is inmiddels de ontginning gerealiseerd en dient nu de nabestemming gerealiseerd en gerespecteerd te worden. De natuurwaarden in het studiegebied worden verder in deel 3 van de natuurtoets besproken, maar in deel 2 ontbreekt informatie over de nabestemming natuur (geplande ontwikkeling). Ook over het aangrenzende visiegebied van het erkend natuurreservaat Buitengoor (Figuur 12 in natuurtoets) waarin reeds verschillende percelen liggen die in beheer zijn door Natuurpunt en ANB, kan informatie worden toegevoegd.

3. Effectvoorspelling en conclusies

3.1 Elementen met mogelijke impact

3.2 Methodiek

In de natuurtoets is wel vermeld dat er een beroep wordt gedaan op (plaatselijke) ornithologen met gebieds- en soortenkennis, maar in de bespreking is die informatie niet duidelijk aangegeven (welke informatie werd opgevraagd). Het is van belang om op potentiële risicolocaties minstens alle beschikbare gegevens van losse waarnemingen, tellingen en inventarisaties, te verzamelen en te bespreken.

Het gebruik van de risicoatlas wordt vermeld maar de resultaten van deze raadpleging niet. Een argumentatie waarom de resultaten niet worden meegenomen ontbreekt.

3.3 Impactinschatting t.o.v. Chiroptera (vleermuizen)

In de natuurtoets worden enkele mogelijk aanwezige soorten vermeld op basis van losse waarnemingen (waarnemingen.be) en enkele bat-detector metingen op ongeveer 6 kilometer verder oostelijk langs het kanaal. Er wordt gesteld dat omwille van de industriële activiteiten ter hoogte van de windturbines, geen belangrijke aantallen vleermuizen kunnen verwacht worden ter hoogte van de windturbines. Voor deze argumentatie worden een aantal aannames gemaakt, zoals de bedrijvigheid in de industriezone en de verlichting, maar deze argumentatie is niet concreet uitgewerkt.

De windturbines staan op minder dan 200 meter van landschappelijk waardevolle structuren (water, bos, bomenrijen of struiken) waardoor de windturbines in een risicozone voor vleermuizen staan (zie Everaert *et al.*, 2011). Vooral de meest zuidelijk geplande windturbine (nr. 1) staat in de buitenrand van de industriezone, grenst aan opgaande landschappelijke structuren en grenst ook aan het visiegebied van het erkend natuurreservaat Buitengoor.

Om de potentiële effecten op vleermuizen goed in te schatten, is het aangeraden om gerichte tellingen (met bat-detector) uit te voeren in het studiegebied (methode, zie Everaert *et al.*, 2011). Ook een bespreking (incl. op kaart) van de zones waar grote bedrijvigheid zou plaatsvinden en veel achtergrondverlichting aanwezig is, moet worden opgemaakt om uitspraken te kunnen doen inzake de aanwezigheid van vleermuizen en de mogelijke effecten.

De natuurtoets vermeldt dat bufferafstanden van 200 meter tot geleidingsstructuren gerespecteerd worden maar uit de orthofoto op figuur 11 blijken in de onmiddellijke omgeving van turbine 1 zowel opgaande houtige elementen als oevers aanwezig zijn. De conclusie van geen negatieve gevolgen wordt onvoldoende onderbouwd.

3.4 Afstand ten opzichte van beschermde Habitat- en Vogelrichtlijngebieden, VEN-gebieden en natuureservaten

Zoals reeds vermeld bij de opmerkingen op deel 1, is het aangewezen om een uitgebreidere bespreking te maken van het aangrenzende visiegebied van het erkend natuureservaat Buitengoor en het betrokken coulissenlandschap..

Een bespreking van de eventuele ecologische connecties (natuurverbindingen) tussen de meer zuidelijk en noordelijk gesitueerde Habitatrichtlijngebieden en VEN gebieden, dient nog opgenomen te worden in de natuurtoets.

3.5 Afstand ten opzichte van belangrijke (broed)vogelgebieden en trekroutes

3.5.1 Risicoatlas vogels-windturbines

3.5.2 Pleister- en broedgebieden

In de natuurtoets concludeert men dat de verstoring in pleister- en broedgebieden beperkt zal zijn (op veilige afstand), maar dat er mogelijk negatieve effecten kunnen verwacht worden t.g.v. lokale vliegbewegingen tussen de omliggende gebieden. Er is volgens de natuurtoets echter veel vrije vliegruimte in de omgeving (= voldoende uitwijkmogelijkheden) en de meeste vliegbewegingen zouden onder rotorhoogte gesitueerd zijn.

Een uitgebreide bespreking van de zones waarin de meeste vogels aanwezig zijn, en de mogelijke verstoringafstanden daarvoor, ontbreekt in de natuurtoets. Ook de aanname dat de meeste vliegbewegingen zich onder rotorhoogte zouden situeren, kan niet zonder nader onderzoek gemaakt worden aangezien dergelijke eigenschappen vaak zeer locatieafhankelijk zijn.

Een bespreking van de lokale broed- en pleisterpopulatie van Miramar, oude zandput en het zuidelijke coulissenlandschap ontbreekt.

3.5.3 Slaapplaatsen

In de natuurtoets concludeert men dat de windturbines slechts een matig negatieve invloed zullen uitoefenen op de slaapplaatsen van toendrarietganzen en meeuwen.

Een ruimtelijke weergave van de slaapplaatsen ontbreekt in de natuurtoets. De gegevens die moeten aantonen dat de aanvlieg- en wegvliegroutes (slaap- en ochtendtrek) niet of in mindere mate over het projectgebied gaan, zijn onvoldoende weergegeven in de natuurtoets.

Er wordt verwezen naar eigen waarnemingen (Grontmij) van meeuwen maar deze waarnemingen situeren zich in Lommel en niet in het projectgebied. De conclusie dat de meeuwen de turbines niet kruisen wordt onvoldoende gemotiveerd.

Ter hoogte van de slaapplaatsen zijn ook rondvliegende bewegingen te verwachten (tijdens het aanvliegen of wegvliegen, of bij tijdelijke verstoring op de slaapplaatsen). Dit is niet besproken in de natuurtoets (ook niet in deel 3.5.4).

3.5.4 Vliegbewegingen (slaap-, voedsel- en seizoentrek)

In de natuurtoets concludeert men dat er m.b.t. slaap- en seizoenstrek geen negatieve effecten worden verwacht. In deel 3.5.3 werd echter gesteld dat er een matig negatieve impact kan optreden op de slaapplaats.

Zoals in de opmerkingen bij 3.5.2 en 3.5.3 aangegeven, zijn een aantal aannames (vliegroute, aantallen, vlieghoogte) onvoldoende ondersteund door verspreidingsgegevens en beschikbare tellingen. Ook de rondvliegende bewegingen (zie opmerking in 3.5.3) ter hoogte van de slaapplaatsen, zijn onvoldoende besproken.

3.5.5 Besluit vogelgebieden en -trekroutes

Gezien bovenstaande opmerkingen, worden de conclusies onvoldoende gemotiveerd

3.5.6 Biologische waarderingskaart

4. Milderende maatregelen

Hoewel men in de natuurtoets concludeert dat de effecten beperkt zullen zijn, worden toch een aantal mogelijke milderende maatregelen vermeld. Er is echter geen concreet voorstel. Vooraleer eventuele milderende maatregelen te bespreken, dient de impact analyse op een voldoende wijze de verwachte gevolgen aan te brengen.

In de natuurtoets stelt men dat een ruimtelijke verplaatsing van de turbines niet mogelijk is. Een bespreking hiervan (alternatievenonderzoek) ontbreekt echter.

CONCLUSIE

De natuurtoets bevat onvoldoende informatie om de effecten van het turbinepark goed te kunnen beoordelen. Een aantal aannames zijn onvoldoende gesteund op gegevens, waardoor mogelijk onbetrouwbare conclusies worden getrokken.

Het is van belang om op deze risicolocatie naast alle beschikbare gegevens nog bijkomende gerichte tellingen uit te voeren van zowel vogels als vleermuizen. De natuurtoets geeft momenteel onvoldoende informatie om te oordelen dat in een gebied met hoog risico, de verwachte impact van het turbinepark toch beperkt is.

REFERENTIES

Everaert J., Peymen J. & van Straaten D. (2011). Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines in Vlaanderen. Dynamisch beslissingsondersteunend instrument. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2011.32. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Grontmij Belgium (2013). Natuurtoets, windturbinepark Sibelco Dessel. 27 maart 2013.